

Shivaji University , Kolhapur
Question Bank For Mar 2022 (Summer) Examination

Subject Code : 71350 Subject Name : Economics of Social Sector and Environment
M.A. Part-II; SEM-III Examination, 2022

Q.1 Objective type Questions

20

A) Choose correct answer from the given alternative.

10

1) For the attainment of a Pareto-efficient simulation in an economy -----
-----marginal conditions must be satisfied.

- a) Efficiency in Exchange
- b) Efficiency of Production
- c) Efficiency in the allocation of factors among commodities
- d) All the Above

अर्थव्यवस्थेमध्ये पॅरेटो-कार्यक्षम सिम्युलेशन मिळवण्यासाठी ----- सीमांत
परिस्थिती समाधानी असणे आवश्यक आहे.

- a) विनिमय कार्यक्षमता
- b) उत्पादन कार्यक्षमता
- c) वस्तूमधील घटकांच्या वाटपामधील कार्यक्षमता
- d) वरील सर्व

2) Following is the correct characteristics of public goods.

- a) Non-rivalry consumption
- b) Excludability
- c) Rivalry Consumption
- d) None of the Above

सार्वजनिक वस्तूची योग्य वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत.

- a) अप्रतिस्पर्धी उपभोग
- b) बहिर्गतता
- c) प्रतिस्पर्धी उपभोग
- d) वरीलपैकी काहीही नाही

3) Total economic value = -----

- a) Use Value
- b) Non-use value
- c) Use Value + Non-use value
- d) Bequest Value

एकूण आर्थिक मूल्य = -----

- a) वापर मूल्य
- b) न वापरलेले मूल्य
- c) वापर मूल्य + न वापरलेले मूल्य
- d) बेकेस्ट मूल्य

- 4) ----- is not the renewable energy resource.
- Solar
  - Wind
  - Water
  - Coal
- अक्षय ऊर्जा स्त्रोत नाही.
- सौर
  - पवन
  - पाणी
  - कोळसा
- 5) ----- is not the private cost of education.
- Expenses on Book
  - Expenses on Travelling
  - Expenses on Dress
  - Expenses on salary of staff
- खर्च हा शिक्षणाचा खाजगी खर्च नाही.
- पुस्तकावरील खर्च
  - प्रवासावरील वरील खर्च
  - कपड्यावरील वरील खर्च
  - कर्मचार्यांच्या पगारावरील खर्च
- 6) The slope of the production possibility frontier shows_____
- The marginal rate of substitution between the two goods.
  - The relative marginal costs of the two goods.
  - The efficient combination of outputs possible using fixed amounts of input.
  - The relative marginal productivities of the two goods.
- उत्पादन शक्यतेचा उतार ----- दर्शवितो.
- दोन वस्तूंमधील प्रतिस्थापनाचा सिमांत दर
  - दोन वस्तूंचे सापेक्ष सिमांत खर्च
  - निश्चित प्रमाणात आदाने वापरून प्रदानाचे कार्यक्षम संयोजन
  - दोन वस्तूंची सापेक्ष सीमान्त उत्पादकता
- 7) Following is/are the characteristic/s of public goods.
- Non-rivalry consumption
  - Non-Excludability
  - Both a and b
  - Excludability
- हे/ही सार्वजनिक वस्तूंची वैशिष्ट्ये आहेत.
- अप्रतिस्पर्धी वापर
  - बिगर बाहयता
  - दोन्ही अ आणि ब
  - बाहयता
- 8) Which of the following factor is not included while measuring the environmental value through travel cost method?

- a) Travelling Cost
- b) Travel Distance
- c) Travel Time
- d) Environmental Cost

प्रवास खर्च पद्धतीद्वारे पर्यावरण मूल्याचे मोजमाप करताना खालील पैकी कोणता घटक समाविष्ट केला जात नाही?

- a) प्रवास खर्च
- b) प्रवास अंतर
- c) प्रवासाची वेळ
- d) पर्यावरणीय खर्च

9) SEEA stands as -----

- a) System of Integrated Environmental and Economic Accounting
- b) Scheme of Integrated Environmental and Economic Accounting
- c) System of Integrated Environmental and Economic Audit
- d) System of International Environmental and Economic Accounting

एस.इ.इ.ए. (SEEA) म्हणजे -----

- a) एकिकृत पर्यावरणीय आणि आर्थिक लेखांकन प्रणाली
- b) एकिकृत पर्यावरणीय आणि आर्थिक लेखांकन योजना
- c) एकिकृत पर्यावरणीय आणि आर्थिक लेखापरीक्षण प्रणाली
- d) आंतरराष्ट्रीय पर्यावरणीय आणि आर्थिक लेखांकन प्रणाली

10) ----- is/are the cultural determinant of Health.

- a) Self-determination
- b) Freedom from discrimination
- c) Protection and promotion of Traditional Knowledge
- d) All the Above

----- हे आरोग्याचे सांस्कृतिक निर्धारक आहे / आहेत.

- a) आत्मनिर्णय
- b) भेदभाव पासून स्वातंत्र्य
- c) पारंपारिक ज्ञानाचे संरक्षण आणि पदोन्नती
- d) वरील सर्व

11) When there are negative externalities, the price should be adjusted so that it is equal to -----.

- a) Social Cost
- b) Private Cost
- c) Zero
- d) the number of free riders

जेव्हा नकारात्मक बाह्यता असतात तेव्हा किंमत समायोजित केली पाहिजे जेणेकरून ----- समान असेल.

- a) सामाजिक किंमत
- b) खाजगी किंमत
- c) शून्य
- d) मोफत चालकांची संख्या

12) The property value approach seeks to find the relationship between the level of -----

- a) Environmental services and the price of the property
- b) Environmental degradation and the price of the property
- c) Environmental Cost and the value of the property
- d) None of the Above

मालमत्ता मूल्य दृष्टीकोन -----या दोन पातळीमधील सहसंबंध दाखविते.

- a) पर्यावरणीय सेवा आणि मालमत्ता किंमत
- b) पर्यावरणीय न्हास आणि मालमत्ता किंमत
- c) पर्यावरणीय खर्च आणि मालमत्ता मूल्य
- d) वरीलपैकी काहीही नाही

13) Which of the following gases is the major contributor to global warming?

- a) Methane
- b) Hydrogen
- c) Nitrogen
- d) Carbon Dioxide

पुढीलपैकी कोणत्या वायूमुळे ग्लोबल वार्मिंगमध्ये मोठी वाढ होते?

- a) मिथेन
- b) हायड्रोजन
- c) नायट्रोजन
- d) कार्बन डाय ऑक्साइड

14) Social cost of education is sum total of the -----of education.

- a) Private and the Student Cost
- b) Public and the Institutional Cost
- c) Private and the Institutional Cost
- d) Public and the Industrial Cost

शिक्षणाचे सामाजिक खर्च हे ----- शिक्षणाचे एकूण बेरीज आहे.

- a) खासगी आणि विद्यार्थी खर्च
- b) सार्वजनिक आणि संस्थागत खर्च
- c) खाजगी आणि संस्थागत खर्च
- d) सार्वजनिक आणि औद्योगिक खर्च

15) Consumption of a pure public good-----.

- a) depletes the supply of the good for others
- b) denies the opportunity to consume the good to others
- c) neither depletes the good nor excludes others from consuming it
- d) increases the supply of the good

शुद्ध सार्वजनिक वस्तूचा वापर-----.

- a) इतरांसाठी वस्तूचा पुरवठा कमी करते
- b) इतरांना वस्तू वापरण्याची संधी नाकारते
- c) वस्तूचा वापराचा पुरवठा कमी करत नाही किंवा इतरांना त्याचे सेवन करण्यास वगळत नाही
- d) वस्तूचा पुरवठा वाढविते

16)----- is/are considered under the Economic aspects of health system inputs.

- a) Financing of Health Care
- b) Human Resources for Health
- c) Public and Private Mix
- d) All the Above

----- बाब/ बाबीं आरोग्य यंत्रणेच्या आर्थिक बाबीं अंतर्गत समाविष्ट केले जातात.

- a) आरोग्य सेवा वित्तपुरवठा
- b) आरोग्यासाठी मानवी संसाधने
- c) सार्वजनिक आणि खाजगी मिश्र
- d) वरील सर्व

17) Which of the following energy can be used to generate electricity?

- a) Solar energy
- b) Wind energy
- c) Petroleum
- d) Natural gas

खालीलपैकी कोणती ऊर्जा वीज निर्मितीसाठी वापरली जाऊ शकते?

- a) सौर ऊर्जा
- b) पवन ऊर्जा
- c) पेट्रोलियम
- d) नैसर्गिक वायू

18) A road is _____.

- a) Engine
- b) Investment
- c) Private Good
- d) Public Good

रस्ता हे _____ आहे.

- a) इंजिन
- b) गुंतवणूक
- c) खाजगी वस्तू
- d) सार्वजनिक वस्तू

19) The type of equilibrium that deals with the determination of price and quantity of only in one market is known as _____.

General Equilibrium

Partial Equilibrium

Zero Equilibrium

Pareto Efficiency

संतुलनाचा प्रकार जो केवळ एका बाजारात किंमत आणि प्रमाण निश्चित करण्याशी संबंधित आहे त्याला _____ म्हणून ओळखले जाते.

सामान्य समतोल

आंशिक समतोल

शून्य समतोल

पॅरेटो कार्यक्षमता

20) _____ shows the maximum possible output combinations of two goods or services an economy can achieve when all resources are fully and efficiently employed.

- a) Production Possibility Curve
- b) Social Welfare Function
- c) Pareto Optimality
- d) All of these

जेव्हा सर्व संसाधने पूर्णपणे आणि कार्यक्षमपणे नियोजित करून दोन वस्तू किंवा सेवांची अधिकतम संभाव्य उत्पादन संयोजन _____ मार्फत दाखविले जाते.

- a) उत्पादन शक्यता वक्र
- b) सामाजिक कल्याण कार्य
- c) पॅरेटो पर्यायता
- d) हे सर्व

21) The resources that can be replaced by natural ecological cycle is called _____.

- a) Renewable
- b) Nonrenewable
- c) Exhaustible
- d) Natural

ज्या संसाधनांना नैसर्गिक पर्यावरणीय चक्राद्वारे बदलता येते त्यांना _____ म्हणतात.

- a) नूतनीकरणक्षम
- b) अ-नूतनीकरणक्षम
- c) संपुष्टात येण्याजोगे
- d) नैसर्गिक

22) In general equilibrium _____.

- a) The value of excess demand must sum to zero
- b) The Walrasian equilibrium is always unique
- c) The First Theorem of Welfare Economics implies full competition.
- d) A tax will always improve the welfare

सामान्य समतोल मध्ये _____.

- a) अतिरिक्त मागणीचे मूल्य शून्य असणे आवश्यक आहे
- b) वालरासियन समतोल नेहमी अद्वितीय आहे
- c) कल्याणकारी अर्थशास्त्राचे पहिले प्रमेय म्हणजे पूर्ण स्पर्धा
- d) कर नेहमी कल्याण मध्ये वाढ करते

23) _____ monetizes the loss of biodiversity, and accounts for costs caused by climate change.

- a) Blue GDP
- b) Green GDP
- c) Red GDP
- d) Pink GDP

_____ द्वारे जैवविविधतेचे नुकसान, आणि वातावरणातील बदलामुळे झालेल्या खर्चाचे खाते याचे मोजमाप करते.

- a) नील जीडीपी
- b) हरित जीडीपी
- c) लाल जीडीपी
- d) गुलाबी जीडीपी

24) Which of the following gases is the major contributor to global warming?

- a) Methane
- b) Hydrogen
- c) Nitrogen
- d) Carbon Dioxide

पुढीलपैकी कोणत्या वायूमुळे ग्लोबल वार्मिंगमध्ये मोठी वाढ होते?

- a) मिथेन
- b) हायड्रोजन
- c) नायट्रोजन
- d) कार्बन डाय ऑक्साईड

25) In contrast to private goods, public goods are _____.

- a) Cheap
- b) Divisible
- c) Highly Valued
- d) Indivisible

खाजगी वस्तूच्या तुलनेत, सार्वजनिक वस्तू _____ आहेत

- a) स्वस्त
- b) विभाज्य
- c) अत्यंत मूल्यवान
- d) अविभाज्य

26) A forest is _____.

- a) Private Goods
- b) Public Goods
- c) Reserve
- d) None of these

जंगल हे _____ आहे.

- a) खाजगी वस्तू
- b) सार्वजनिक वस्तू
- c) राखीव
- d) यापैकी काहीही नाही

27) Contingent Valuation Method is the only direct method that can be applied for determining _____ values.

- a) User Value
- b) Non-user value
- c) Both User and Non-user value
- d) None of these

आकस्मिक मूल्यमापन पद्धत ही एकमेव प्रत्यक्ष पद्धत आहे जी _____ मूल्ये ओळखण्यासाठी लागू केली जाऊ शकते.

- a) उपयोगकर्ता

- b) उपयोगकर्ता नसलेला
- c) उपयोगकर्ता आणि उपयोगकर्ता नसलेला दोन्ही
- d) यापैकी काहीही नाही

28) Negative externalities affect market efficiency in a manner similar to _____.

- a) An excludable good
- b) A private good
- c) A common resource
- d) A public good

नकारात्मक बाह्यता _____ प्रमाणेच बाजारातील कार्यक्षमतेवर परिणाम करतात.

- a) वगळता न येणारी वस्तू
- b) खाजगी वस्तू
- c) एक सामान्य संसाधन
- d) सार्वजनिक वस्तू

29) Productivity approach of valuing environmental benefits is consists under the _____ approach.

- a) Conventional Market Approach
- b) Hedonic Approach
- c) Cost Based Methods
- d) All of these

पर्यावरणीय फायद्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी उत्पादकता दृष्टिकोन हा _____ दृष्टिकोनांतर्गत समाविष्ट होतो.

- a) पारंपारिक बाजारपेठ दृष्टिकोन
- b) हेडोनिक दृष्टिकोन
- c) खर्चावर आधारित पद्धती
- d) वरील सर्व

30) Replacement Cost Approach, Relocation Cost Approach and Opportunity Cost Approach are the _____.

- a) Cost Based Methods
- b) Conventional Market Approach
- c) Hedonic Approach
- d) None of these

पुनःस्थापन खर्च, पुनःस्थान खर्च आणि संधी खर्च दृष्टीकोन हे _____ आहेत.

- a) खर्च आधारित पद्धती
- b) पारंपारिक बाजार दृष्टीकोन
- c) हेडोनिक दृष्टीकोन
- d) यापैकी काहीही नाही

31) _____ is/are the fiscal techniques for the control of activities that damage the environment.

- a) Subsidies
- b) Refundable Deposits

- c) Pollution Permits
- d) All of these

_____ ही पर्यावरणाला हानी पोहोचवणाऱ्या क्रियाकलापांच्या नियंत्रणासाठी वित्तीय तंत्रे आहेत.

- a) सबसिडी
- b) परत करण्यायोग्य ठेवी
- c) प्रदूषण परवानगी
- d) वरील सर्व

32) _____ theory is related to non-renewable resources. _____.

- a) Game Theory
- b) Phlogiston Theory
- c) Big Bang Theory
- d) Hotelling's Theory

सिद्धांत अनाविकरणक्षम करण्यायोग्य स्त्रोतांशी संबंधित आहे.

- a) खेळ सिद्धांत
- b) फ्लोगिस्टन सिद्धांत
- c) बिग बॅंग थियरी
- d) हॉटेलिंगची सिद्धांत

33) The Coase theorem asserts that _____.

- a) Environmental problems arise from state failure to eliminate market imperfections.
- b) If property rights are defined clearly, markets will produce efficient outcomes.
- c) Transactions costs associated with environment problems are negligible.
- d) All of these

कोसेज प्रमेय _____ प्रतिपादन करते.

- a) बाजारातील अपूर्णता दूर करण्यात राज्याच्या अपयशामुळे पर्यावरणीय समस्या उद्भवतात.
- b) जर मालमत्तेचे अधिकार स्पष्टपणे परिभाषित केले गेले, तर बाजारपेठा कार्यक्षम परिणाम देतील.
- c) पर्यावरण समस्यांशी संबंधित व्यवहार खर्च नगण्य आहेत.
- d) हे सर्व

34) Property value approach and wage differential approach are examples of _____ approach.

- a) Surrogate Market
- b) Travel Cost Method
- c) Conventional Market
- d) Cost Based Method

मालमत्ता मूल्य दृष्टिकोन आणि वेतन विभेदक दृष्टिकोन ही _____ दृष्टिकोनाची उदाहरणे आहेत.

- a) सरोगेट बाजार
- b) प्रवास खर्च पद्धत

- c) पारंपारिक बाजार
- d) खर्च आधारित पद्धत

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

10

- 1) What is mean by Welfare Economics?
कल्याणकारी अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
- 2) Define: Bequest Value.
परिभाषित करा: बेकेस्ट व्हॅल्यू
- 3) Write any one example of Hedonic Pricing Method.
हेडोनिक किंमत पद्धतीचा कोणतेही एक उदाहरण लिहा.
- 4) State full form of SEEA.
एसय.ई.ई.ए.चा पूर्ण रूप सांगा.
- 5) Write full form of NRHM.
एन.आर.एच.एम.चा संपूर्ण विस्तार लिहा.
- 6) What is the term externality?
बहिर्गतता म्हणजे काय?
- 7) What do you understand the general equilibrium analysis?
सामान्य समतोल विश्लेषण म्हणजे काय?
- 8) Write any one example of Existence Value.
अस्तित्वाचे मूल्य याचे कोणतेही उदाहरण लिहा.
- 9) Write any two features of the private good.
खाजगी वस्तूचे कोणतेही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- 10) What do you mean by option value?
पर्याय मूल्याचा अर्थ काय आहे?
- 11) What do you understand by green GDP?
हरित जी. डी. पी. म्हणजे काय?
- 12) Write any one example of Hedonic Pricing Method.
हेडोनिक किंमत पद्धतीचा कोणतेही एक उदाहरण लिहा.
- 13) Write the name of any two social benefits of education.
शिक्षणाच्या कोणत्याही दोन सामाजिक फायद्यांची नावे लिहा.
- 14) Write any one example of Conventional Market Approach.
पारंपारिक बाजार दृष्टीकोन याचे कोणतेही एक उदाहरण लिहा.
- 15) Give full form of IEEA.
आई. ई. ई. ए. चे पूर्ण रूप सांगा.
- 16) What is meant by Internal Efficiency of Education?
शिक्षणाच्या अंतर्गत कार्यक्षमतेचा अर्थ काय आहे?
- 17) Write any one Pareto welfare optimality condition.
कोणतेही एक पॅरेटो- कल्याण इष्टतम स्थिती लिहा.
- 18) Define: Use Value
परिभाषित करा: वापर मूल्य
- 19) What do you understand by Collective Action?
सामूहिक कृती म्हणजे काय?

- 20) What is Exhaustible Resources?
संपुष्टात येणारी संसाधने म्हणजे काय?
- 21) What is mean by Wage Differential Approach?
वेतन विभेदक दृष्टीकोन म्हणजे काय?
- 22) Write any one direct benefit of Education.
शिक्षणाचा कोणताही एक थेट फायदा लिहा.
- 23) Define: Environmental Accounting.
व्याख्या: पर्यावरण लेखा.
- 24) State any one source of Financing of Health.
आरोग्यासाठी वित्तपुरवठा करण्याचा कोणताही एक स्रोत सांगा.
- 25) Give any two Social Determinants of Health.
आरोग्याचे कोणतेही दोन सामाजिक निर्धारक द्या.

Q.2 & 3 Broad Answer Type Questions

40

- 1) Discuss in brief the externalities in consumption and externalities in production.
उत्पादन बहिर्गतता आणि उपभोग बहिर्गतता यावर सविस्तर चर्चा करा.
- 2) Explain the merits and demerits of various direct techniques of environmental valuation.
पर्यावरणीय मूल्यांकनाच्या विविध प्रत्यक्ष तंत्रांचे गुणधर्म आणि दोष याचे विश्लेषण करा.
- 3) What are the objectives of the environmental policy? Explain the approaches towards the environmental policy in India.
पर्यावरणीय धोरणांची उद्दिष्टे कोणती आहेत? भारतातील पर्यावरणीय धोरणाच्या दृष्टीकोनाचे विश्लेषण करा.
- 4) What are the determinants of health? Explain the present status of health care in India.
आरोग्याचे निर्धारक घटक काय आहेत? भारतातील आरोग्य सेवेची सध्याची स्थिती स्पष्ट करा.
- 5) Explain the difference between negative and positive externalities.
नकारात्मक आणि सकारात्मक बाह्यतेतील फरक स्पष्ट करा.
- 6) What are the causes of environmental degradation in India? Overview the strategy adopted by India to control pollution.
भारतातील पर्यावरण हास होण्याची कारणे कोणती आहेत? प्रदूषण नियंत्रण करण्यासाठी भारताने स्वीकारलेली धोरणे सांगा.
- 7) Describe the Coase's theorem of property rights.
मालमत्ता अधिकारांच्या कोसेच्या प्रमेयचे वर्णन करा.
- 8) Discuss in brief the Partial and General Equilibrium Analysis.
आंशिक आणि सामान्य समतोल विश्लेषणाची थोडक्यात चर्चा करा.
- 9) Examine the various direct techniques of environmental valuation.
पर्यावरणीय मूल्यांकनाच्या विविध प्रत्यक्ष तंत्रांचे परीक्षण करा.
- 10) Discuss in brief the cost-benefit analysis of education.

- थोडक्यात शिक्षणाचा खर्च व फायद्याचे विश्लेषण करा.
- 11) What are the economic dimensions of the health? Explain the present status of health care in India.
आरोग्याचे आर्थिक परिमाण कोणते आहेत? भारतातील आरोग्य सेवेची सध्याची स्थिती स्पष्ट करा.
- 12) Discuss in brief the externalities in consumption and externalities in production.
उत्पादन बहिर्गतता आणि उपभोग बहिर्गतता यावर सविस्तर चर्चा करा .
- 13) Analyze the various cost associated with Travel Cost Method of Environmental Valuation.
पर्यावरणीय मूल्यांकनासाठी प्रवास खर्चाच्या पद्धतीशी संबंधित विविध खर्चाचे विश्लेषण करा.
- 14) What are the objectives of the environmental policy? Explain the approaches towards the environmental policy in India.
पर्यावरणीय धोरणांची उद्दिष्टे कोणती आहेत? भारतातील पर्यावरणीय धोरणाच्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
- 15) Discuss in brief the health system model.
आरोग्य प्रणालीच्या मॉडेलबद्दल थोडक्यात चर्चा करा.
- 16) Write a brief note on "Education as an instrument for economic growth".
"शिक्षण हे आर्थिक वाढीचे साधन" या विषयावर एक संक्षिप्त टिपण लिहा.
- 17) Explain in detail the Pareto Welfare Optimality Conditions.
पॅरेटो कल्याण पर्याप्तता अटींचे तपशीलवार वर्णन करा.
- 18) Describe the various approaches under Cost Based Methods of valuing environmental benefits.
पर्यावरणीय फायद्यांचे मूल्यमापन करण्याच्या खर्चावर आधारित पद्धतींच्या अंतर्गत असणाऱ्या विविध दृष्टीकोनांचे वर्णन करा.
- 19) Discuss in detail about the concept of environmentally corrected GDP and NDP.
पर्यावरणदृष्ट्या सुधारित जी.डी.पी. आणि एन.डी.पी. या संकल्पनेबद्दल तपशीलवार चर्चा करा.
- 20) Review the demand and supply of health care in India.
भारतातील आरोग्य सेवेची मागणी आणि पुरवठा यांचा आढावा घ्या.

Q.4 Write short notes on **any four** of the following.

20

- 1) Compensation criteria of Hicks
हिक्सची भरपाई निकष
- 2) Social Welfare Function
सामाजिक कल्याण कार्ये
- 3) Travel Cost Method
प्रवास खर्च पद्धत
- 4) Measurement of Environmentally Corrected GDP
पर्यावरण सुधारित जीडीपीचे मोजमाप
- 5) Financing of Education

- शिक्षणाचा वित्तपुरवठा
- 6) Production Possibility Curve
उत्पादन शक्यता वक्र
  - 7) Environmental Accounting
पर्यावरण लेखाजोखा
  - 8) Measurement of Environmentally Corrected GDP
पर्यावरण सुधारित जीडीपीचे मोजमाप
  - 9) Externalities in Production
उत्पादनातील बाह्यता
  - 10) Delphi Technique
डेल्फी तंत्र
  - 11) Renewable Resources
पुनर्नवीकरणीय संसाधने
  - 12) Green National Accounting
हरित राष्ट्रीय लेखांकन
  - 13) Social Determinants of Health
आरोग्याचे सामाजिक निर्धारक
  - 14) Positive externalities
सकारात्मक बाह्यता
  - 15) Vicarious Value
विकेरियस मूल्य
  - 16) Preventative expenditure approach
प्रतिबंधात्मक खर्चाचा दृष्टीकोन
  - 17) Polluter Pays Principle
प्रदूषक देय तत्व
  - 18) Economic aspects of health system inputs
आरोग्य यंत्रणेच्या आर्थिक पैलू
  - 19) Private Costs of Education
शिक्षणाचे खाजगी खर्च
  - 20) Negative externalities
नकारात्मक बाह्यता
  - 21) Externalities and market inefficiency
बाह्यता आणि बाजाराची अकार्यक्षमता
  - 22) Trade off Games Method
व्यापार बंद खेळ पद्धत
  - 23) Contingent Valuation Method
आकस्मिक मूल्यमापन पद्धत
  - 24) Importance of Environmental Policy
पर्यावरण धोरणाचे महत्त्व
  - 25) Environmental Problems
पर्यावरणीय समस्या
  - 26) Supply of education
शिक्षणाचा पुरवठा

- 27) Social benefits of Education
शिक्षणाचे सामाजिक फायदे
- 28) Ecological Determinants of Health
आरोग्याचे पर्यावरणीय निर्धारक
- 29) Demand of Health Care
आरोग्य सेवेची मागणी
- 30) Commercial Determinants of Health
आरोग्याचे व्यावसायिक निर्धारक